

**Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет філології та журналістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
філології та журналістики
Валентина КОВАЛЬ
2023 року

**ПРОГРАМА ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ
ІЗ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОС «МАГІСТР»**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

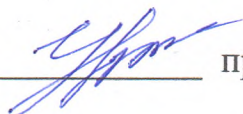
Освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література).
Літературне редагування»

Програма випускного екзамену із літературного редагування для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література). Літературне редагування».

Укладач: Січкач С.А., канд. філол. наук, доц.

Програму випускного екзамену із літературного редагування для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література). Літературне редагування» схвалено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики та журналістики (протокол № 1 від «28» серпня 2023 року).

Завідувач кафедри прикладної
лінгвістики та журналістики

 проф. Наталія ЦИМБАЛ

Програму випускного екзамену із літературного редагування для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література). Літературне редагування» розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету філології та журналістики (протокол № 1 від «31» серпня 2023 року)

Голова науково-методичної комісії
факультету філології та журналістики

 доц. Ірина ГОНЦА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. ВИМОГИ ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Випускний екзамен із літературного редагування для здобуття освітнього ступеня «Магістр» є не тільки перевіркою теоретичних знань і практичних навичок з методики аналізу і вдосконалення текстових матеріалів у зв'язку з підготовкою їх до друку, що отримали студенти упродовж навчання в університеті, але й важливим завершальним етапом у підготовці фахівця з редакторської справи, покликаного забезпечити ґрунтовне оволодіння студентами універсальної культури спілкування і професійної етики на основі соціально-психологічних та морально-етичних знань з урахуванням конкретних практичних завдань, які ставляться перед майбутніми редакторами.

Екзамен повинен виявити, якою мірою майбутні редактори опанували основні розділи науки про редагування, як глибоко усвідомили основні процеси редакційно-видавничого процесу, засвоїли теоретичний матеріал курсів «Культура спілкування редактора», «Видавничі стандарти», «Теорія та практика редакторсько-видавничої діяльності».

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що ставляться перед студентом на випускному екзамені, з метою виявити, наскільки різнобічними і глибокими є його знання з дисципліни.

Питання екзаменаційних білетів орієнтовано на перевірку знань випускника та його вмінь чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперувати відповідним ілюстративним матеріалом для доведення висловленого, робити критичний аналіз твору з метою правильної оцінки та допомоги автору в удосконаленні форми і змісту матеріалу.

Випускник повинен засвідчити уміння застосовувати набуті знання на практиці, розкривати закономірності редакторської справи з умінням виокремити етапи редакційно-видавничого процесу та ролі редактора в кожному з них, здійснювати всебічний багатоаспектний аналіз тексту з проникненням у творчу лабораторію автора з метою зрозуміти, що хотів сказати автор, яким був його задум, з якою метою написав текст.

Метою підсумкової атестації студента є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Програма випускного екзамену із літературного редагування є нормативним документом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, який розроблено кафедрою прикладної лінгвістики та журналістики на основі освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література). Літературне редагування» спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітнього ступеня «Магістр» денної та заочної форм відповідно до затвердженого навчального плану.

Випускний екзамен із літературного редагування проводиться за білетами, які містять три питання. Відповіді на питання білета студент готує письмово на робочому місці і усно дає відповідь членам комісії.

Відповідь студента на випускному екзамені має задовольняти такі вимоги:

науковість, знання та вміння користуватися понятійним апаратом науки; виклад відповідей на запитання у методологічному, комунікаційному, етичному аспектах, аргументація основних положень, відповіді з прикладами з сучасної практики навчання та професійної діяльності;

володіння різноманітними методами редагування та застосовування їх відповідно до конкретного виду освітніх видань;

від студента вимагається добре володіння теоретичним матеріалом, уміння застосовувати його при обґрунтуванні редакторських правок під час роботи з авторським оригіналом.

Оцінювання результатів складання ВЕ передбачено за національною (4-бальною) шкалою та шкалою ЄКТС (100-бальною). Результат складання випускного екзамену відповідає підсумковому балу, значення якого не перевищує 100 балів. Підсумковий бал – це сума балів за результатами оцінювання відповідей здобувачів на кожне з 3-ох питань екзаменаційного білета. Підсумкова оцінка результатів складання ВЕ відповідає підсумковому балу результатів оцінювання всіх питань екзаменаційного білета і оголошуються в день проведення іспиту після оформлення протоколу засідання ЕК.

Здобувач вищої освіти з освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література). Літературне редагування» повинен володіти такими загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до відповідальної діяльності у професійній сфері, що ґрунтується на засадах усвідомлення гуманістичних та громадянських цінностей; вільно реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати принципи побудови громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 2. Здатність до командної співпраці, толерантної й безконфліктної комунікації з різноманітною аудиторією, дотримуватися морально-етичних принципів спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 4. Здатність ухвалювати ефективні рішення та брати за них відповідальність, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні професійних цілей, мотивувати людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність). Готовність до творчого пошуку, творчої самореалізації, креативності, прагнення розвивати і збагачувати професійні якості і здібності відповідно до нових суспільних реалій і потреб.

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей (креативність), аналізу накопиченого досвіду, самореалізації, виявлення ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність до усвідомлення перебігу редакційно-видавничого

процесу, змісту й методів редакторської діяльності, теоретичних і методологічних засад праці редактора; володіння методологіями редакторського аналізу в царині друкованих та інтернет-видань; здійснювати підготовку текстів різних стилів до друку чи інтернет-презентації.

ФК 8. Здатність аналізувати, оцінювати, редагувати, готувати до друку авторські матеріали; виконувати всі фахові виробничі та творчі операції у редакції ЗМІ чи видавництві.

ФК 9. Уміння створювати оригінал-макети друкованих та електронних видань, складати редакторський паспорт рукопису, давати вказівки і пояснення технічному редакторові, коректору.

ФК 10. Здатність здійснювати управління редакційним колективом, структурним підрозділом редакції на засадах професійної вимогливості, доброзичливості, професіоналізму.

ФК 11. Уміння орієнтуватися в тенденціях сучасних медій; збирати, опрацьовувати й оприлюднювати масову інформацію; створювати журналістські тексти відповідно до професійних вимог та потреб суспільства.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ ОЦІНЕНІ НА ЕКЗАМЕНІ:

ПРН 1. Володіти українською мовою в усному й писемному різновидах на високому професійному й культурному рівнях, уміти презентувати результати досліджень.

ПРН 10. Знати основи редакційно-видавничої і журналістської роботи; уміти використовувати у професійній діяльності методи редагування науково-методичної, навчальної літератури, інформаційних і нормативних матеріалів, медійних текстів.

ПРН 11. Уміти застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації, будувати цілісні, логічні висловлювання в усному й письмовому мовленні.

ПРН 12. Бути здатним до організації редакційно-видавничого процесу; планово-прогнозувальної, інформаційної та рекламної діяльності у сфері видавничої і медійної діяльності, аналітико-синтетичної і творчої роботи.

ПРН 13. Уміти підтримувати організаційно-творчий зв'язок із колективом редакції та аудиторією, дотримуючись норм ділової комунікації.

ПРН 14. Уміти застосовувати різні моделі іншомовної комунікативної поведінки в академічних і професійних ситуаціях, адаптуватися до змін змістового, лінгвістичного та стильового характеру у процесі спілкування.

ПРОГРАМИ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ ЗМІСТ ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ З ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ

«КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ РЕДАКТОРА»

Культура спілкування включає у себе не тільки професійні стосунки, але й моральну культуру людини, основи знань про культуру поведінки в конфлікті, морально-етичні норми, якими він керується, уміння і навички, які використовуються в процесі спілкування у різних ситуаціях.

Завдання вивчення дисципліни: з'ясувати та засвоїти основні поняття курсу, подати курс крізь призму онтологічної природи мови; з'ясувати різницю між прескриптивним та дескриптивним у спілкуванні; практично засвоїти орфоепічні, словотвірні, лексичні, граматичні, синтаксичні та правописні засоби культури спілкування; опанувати етикетний вербальний та невербальний аспекти культури спілкування.

В результаті вивчення дисципліни фахівець повинен знати: норми культури спілкування на всіх мовних рівнях, вербальний та невербальний етикет культури спілкування.

Підготовлений фахівець повинен вміти: застосовувати набуті знання в усному спілкуванні; не допускати поширеної російсько-української інтерференції на всіх мовних зрізах; використовувати набутий практичний матеріал у редакторській діяльності; послуговуватись вербальним і невербальним етикетом як засобом власної реалізації і засобом творення висококультурного суспільства; сприймати спілкування як креативно-естетичну категорію.

Культура спілкування і професійна діяльність. Професійна культура та мораль. Етикет, як сукупність правил поведінки людини. Моральні основи етикету. Особливості ділового етикету. Норми поведінки керівника. Етика та етикет у взаєминах з клієнтами та партнерами. Етикет у взаєминах з іноземцями.

Психологічна природа культури спілкування. Спілкування як одна з нагальних потреб людини. Структура спілкування. Функції спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як взаємодія. Спілкування як сприймання та розуміння одне одного. Роль міжособистісних взаємин у спілкуванні. Види та рівні спілкування.

Моральні передумови культури спілкування. Моральна культура як основа спілкування. Моральна культура спілкування та її рівні. Моральні цінності як основа гуманістичного спілкування. Моральні норми та принципи, їх значення для досягнення високого рівня культури спілкування. Прояв гуманістичних комунікативних установок у спілкуванні.

Спілкування і комунікація. Види і форми спілкування. Етапи спілкування. Мова, мовлення і спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Культурно-семіотичний аспект спілкування. Роль культурно-національних орієнтацій у сучасних проблемах нормалізації та кодифікації української мови. Перегляд кодифікованих норм. Романтичний та прагматичний підходи трактування

культури мовлення.

Фонетичні аспекти культури спілкування. Розуміння прескриптивного і дескриптивного в мові. Історія творення мовної норми і мовного стандарту. Артикулювання. Наголошування. Інтонування. Мовчання.

Лексичні засоби культури спілкування. Динаміка лексичної норми. Лексичні засоби культури спілкування, нормування лексики у контексті історичного розвитку української літературної мови ХХст. Зреалізованість цих категорій у спілкуванні. Практичний аспект лексичних засобів культури спілкування. Поняття про тавтологію і плеоназм. Полісемія, омонімія, паронімія в інтерферентному аспекті. Синонімне поле мови як джерело невичерпної реалізації людини. Універсальне й унікальне у сфері фразеології. Особливості архаїзації та актуальність неологізації тезауруса.

Історичний і нормативний аспект словотворчих засобів культури спілкування. Словотвірні засоби культури спілкування. Історично-нормативний аспект: суфіксальна, префіксальна та префіксально-суфіксальна інтерференція. Стилїстичний аспект словотвірних засобів культури спілкування. Словотвірні моделі як окремішні маркери мовної системи.

Граматичні засоби культури спілкування. Морфологічні ознаки-маркери української мови. Граматичні засоби культури спілкування. Нормативність у категоріях іменних частин мови (проблемні і варіантні форми у категоріях роду, числа, відмінка, ступенювання). Поняття про дієслівне керування, пасивні та активні дієприкметникові форми, безособові форми та їхнє місце в усній та писемній культурі спілкування.

Синтаксис – гігієна думання і матеріалізація спілкування. Дискурсивні слова як етносвоєрідні ідентифікатори культури спілкування.

Дискурсивні слова (частки, сполучники, модальні слова) як етносвоєрідні ідентифікатори у культурі спілкування. Поняття про синтаксичні норми як гігієну мислення (порядок слів у реченні; координація підмета з присудком; узгодження означення; підрядні обставинні конструкції та дієприслівникові звороти). Стійкі синтаксичні формули як елемент мовного етикету. Вставні слова, словосполучення і речення як засіб етикетної модуляції мовлення.

Вербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет. Вербальне, або мовленнєве спілкування. Культура слухання. Культура говоріння. Значення переконуючого впливу в мовленнєвому спілкуванні. Вплив особистості на ефективність переконання. Логіко-психологічні правила конструювання повідомлень.

Невербальні засоби спілкування та культура поведінки. Поняття про невербальне спілкування. Класифікація невербальних засобів спілкування. Кінесика. Паралінгвістичні та екстралінгвістичні засоби спілкування. Контакт очей. Проксеміка. Невербальні засоби і культура спілкування та поведінки. Невербальні засоби та етикет.

Конфлікти: шляхи їх попередження та розв'язання. Поняття, сутність і типи конфліктів. Управління конфліктами. Типи конфліктних особистостей. Типи поведінки редактора у конфліктній ситуації. Етика спілкування і толерантність як принцип культури спілкування.

Редакторська етика. Редакторська етика і мовленнєвий етикет у

професійному спілкуванні. Моральна культура як етична основа спілкування. Норми поведінки керівника. Індивідуальна бесіда як форма ділового спілкування.

«Видавничі стандарти»

Історія стандартів. Міжнародні та регіональні організації, які займаються питаннями стандартизації. ISO - міжнародна організація із стандартизації.

Система стандартизації в Україні. Важливість розробки кожною державою власних видавничих стандартів: рівень культури національного видання, повнота інформування потенційного читача, залучення книжкової продукції до загальносвітової книжкової скарбниці.

Законодавчі документи з видавничої справи. Закон України «Про видавничу справу». Статті Конституції України, які мають відношення до редакційно-видавничої справи. Закон «Про засади державної мовної політики».

Сучасний стан із застосуванням діючих видавничих стандартів в Україні. Парадокси сучасного розвитку українського книговидання на регіональному рівні: стандарти приватних видавництв. Відсутність системи в оформленні книг. Технічний комітет (ТК-101) «Технологія поліграфії» (1994), створений на базі «Книжкової палати України».

Міжнародна стандартна нумерація книжкових видань КВК, чотири блока цифр: ідентифікатор країни (Україна 978-317), видавництва, порядковий ідентифікатор видання, контрольна цифра.

Міжнародна стандартна нумерація серіальних видань ISSN. Зміст аббревіатури. Види тиражованих видань, які підлягають такій нумерації. Перелік державних стандартів. Структура та розміщення серіального номера.

Міжнародна система штрихового кодування видавничої продукції. Чинники швидкого поширення штрихового кодування: впровадження інформаційних технологій, створення інформаційної бази для контролю та управління товарно-грошовим обігом, скорочення часу товарообігу. Ідентифікатор EAN для видавничої продукції. Структура штрих-коду.

Авторське право (Copyright). Три елемента знаку. Закон України «Про авторське право та суміжні права», об'єкти авторського права у галузі науки, літератури і мистецтва (усі види книжкових та журнальних видань, видання образотворчого мистецтва, нотні видання, картографічні). Об'єкти авторського права, які не охороняються.

Культура видання. Службова частина (апарат) видання. Теоретичний і практичний аспекти. елементи службової частини на початкових та прикінцевих сторінках

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕДАКТОРСЬКО-ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Формування задуму та плану оформлення видання. Авторський та видавничий оригінал. Види редагування. Коректура. Завдання художньо-технічного редагування. Технічна видавнича специфікація поліграфічного виконання друкованого видання.

Видання як продукт видавничо-поліграфічного виробництва. Поняття видання, видавничої продукції. Ознаки класифікації видань. Види видань за конструкцією, призначенням, характером інформації, структурою. Формування технічного завдання і собівартість видання.

Основні розмірні та кількісні параметри видань. Формат та обсяг видання. Формати паперу і формати видань. Чинники, які впливають на вибір формату видання. Види аркушів. Паперовий аркуш. Фізичний друкований аркуш. Умовний друкований аркуш. Авторський аркуш. Розрахунок обсягу книжково-журнальних видань.

Типові конструкції друкованих видань. Подвійна природа книги. Матеріальна структура книги: книжковий блок, обкладинка, форзац, футляр. Змістова структури книги: службова частина, вступна, основна, заключна.

Службовий апарат видання. Елементи службового апарату видання. Надзаголовкові, підзаголовкові, вихідні дані. Макет анотованої каталожної картки та його складові (бібліографічний опис, анотація, міжнародний стандартний номер видання, УДК, ББК). Елементи службового апарату на прикінцевих сторінках. Національна і міжнародна стандартна нумерація видань.

Електронні видання: загальна характеристика. Історія, сучасний стан та перспективи розвитку електронних видань. Визначення та класифікація електронних видань. Електронні ресурси. Формати електронних видань. Складові елементи електронних видань.

Оцінювання якості випущеного видання. Культура видання. Основні вимоги до оформлення видань і критерії оцінювання їхньої якості. Основні вимоги до поліграфічного відтворення тексту. Актуальні питання зведеного обліку витрат на виробництво та реалізацію.

Літературне редагування як професійна діяльність, спрямована на аналіз і вдосконалення мовного твору у зв'язку з підготовкою його до друку. Літературне редагування в системі інших видів редакторської діяльності. Найважливіші аспекти роботи редактора над текстом: редакторський аналіз і практична реалізація його висновків.

Норми редагування. Розмаїття класифікацій норм: за формою (граничні значення; константи (літерні, цифрові); списки; шаблони; структури (моделі); положення); за змістом (лінгвістичні, психолінгвістичні, логічні, наукові, композиційні, видавничі, юридичні, політичні, поліграфічні, етичні, естетичні).

Робота редактора з фактологічним матеріалом. Факт у структурі тексту. Логіка тематичного відбору фактів, її залежність від редакційного (виробничого) і комунікативного завдань. Способи перевірки точності і достовірності фактологічного матеріалу.

Особливості роботи редактора з темою матеріалу. Розмаїття визначень теми твору. Класифікація тем: за ступенем важливості (початкова, похідна, вихідна), за кількісним виявом (основна, побічна), за суб'єктом виділення з твору (авторська, читацька). Тематичне відхилення як наслідок побічної асоціації читача. Тематична організація твору: однотемна і багатотемна.

ЗМІСТ КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ

Назва рівня сформованості знань	Зміст кваліфікаційного критерію сформованості знань
Понятійний	Знання та відтворення понятійно-категоріальної інформації про об'єкти, предмети та способи діяльності
Прикладний	Знання діалектичного зв'язку категорій, об'єктів, предметів та способів діяльності
Творчий	Знання діалектичного зв'язку категорій, об'єктів, предметів і способів діяльності, що є достатніми для формування та впровадження власної моделі професійної діяльності

Зміст критеріїв сформованості умінь

Назва рівня сформованості вмінь	Зміст кваліфікаційного критерію сформованості вмінь
Репродуктивний	Уміння відтворювати досвід практичної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування типових методів (алгоритмів) діяльності в стандартних умовах
Алгоритмічний (евристичний)	Уміння вирішувати типові фахові завдання шляхом самостійного вибору та застосування типових методів (алгоритмів) діяльності в нових (нестандартних) умовах
Творчий	Уміння вирішувати фахові завдання шляхом самостійного вибору та застосування типових методів (алгоритмів) діяльності в нових (нестандартних) умовах, творчо використовувати результати дослідження

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

90-100 балів/A/
Студент ґрунтовно, повно та послідовно викладає навчально-науковий матеріал, обізнаний із теоретичними підходами і концепціями, вільно володіє професійною термінологією; логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу мовних явищ, наводить точні приклади для їх ілюстрації. Демонструє уміння аналізувати, зіставляти, узагальнювати.
82-89 балів /B/
Студент виявляє глибокі знання і розуміння основних положень навчальних дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Студент уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки.
75 - 81 балів /C/
Студент виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Студент зіставляє та узагальнює вивчене, однак допускає помилки.
69-74 балів /D/
Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні, у виконанні практичних завдань. Студент частково розкриває зміст.
60-68 балів /E/
Студент виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає порушення норм літературної мови, не може пояснити мовні правила.
35-59 балів /E/
Студент виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; неправильно відповідає на запитання; допускає грубі порушення норм літературної мови, не може виконати практичне завдання.
1-34 балів /EX/
Студент не знає основного програмового матеріалу, не відповідає на питання, не може навести приклади, не володіє нормами літературного мовлення.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Кількість балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
69-74	D	Задовільно
60-68	E	
35-59	FX	Незадовільно
1-34	F	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бистрицький Є., Пролесв С., Зимовець Р. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ: Дух і літера, 2020. 416 с.
2. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX – перша третина XX ст.) : навч. посіб. Львів: Світ, 2003. 612 с.
3. Дурняк Б.В. Стандарти в поліграфії та видавничій справі [Текст] : довідник. Львів : Вид-во Укр. акад. друкарства, 2011. 320 с.
4. Дяченко Ю. П. Видавнича справа: законодавчі засади, нормативне регулювання : посібник. Київ : Парлам. вид-во, 2006. 159 с.
5. Зелінська Н.В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту (літературне опрацювання тексту). Київ: УМК ВО, 1989.
6. Іванченко Р. Г. Літературне редагування [посібник]. Репр. вид. Київ : [Парлам. вид-во], 2003. 248 с.
7. Капелюшний А.О. Редагування в засобах масової інформації: Навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2005. 304 с.
8. Кузнецова О. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень: Монографія. Львів, 1998.
9. Паливода Ю.В. Робота з автором як складова основних фахових компетенцій редактора / Ю.В. Паливода // Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник / за ред. В. В. Різуна ; КНУ імені Тараса Шевченка. Т. 31. К., 2010. С. 54-58
10. Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи. Львів: Афіша, 2021.
11. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів, 2008.
12. Редакторська справа: сучасний стан і перспективи розвитку : колективна монографія ; за заг. ред. проф. Ж. Колоїз. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 282 с.
13. Різун В.В. Літературне редагування. Київ: Либідь, 1996. 128 с.
14. Стандарти з інформації, бібліографії, бібліотечної та видавничої справи, чинні в Україні станом на 17 січня 2023 року. Режим доступу: <http://gntb.gov.ua/files/sibid.pdf>

15. Стахів М. О. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посіб. Київ: Знання, 2008. 248 с.
16. Теремко В. І. Видавничий маркетинг : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 272 с.
17. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : Практичний посібник. 2-ге вид., стереотипне. К.: Наша культура і наука, 2006. 560 с.
18. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. К.: Наша культура і наука, 2006. 560 с.
19. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука – Концерн «Видавничий дім "Ін Юре"», 2004. 224 с.
20. Химиця Н.О. Ділова комунікація : навч. посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. 208 с.
21. Швайка Л. А. Розвиток і регулювання видавничого підприємства. Львів: УАД, 2005.
22. Штомпка Пйотр. Моральні відносини та моральний простір // Штомпка Пйотр. Соціальний капітал. Теорія міжособистісного простору. Видавництво Дух і Літера, 2022. С. 165-224.